TEXT: MMAG. ULRICH PAUGGER
FOTO: MMAG. ULRICH PAUGGER

PODNIKANIE V RAKÚSKU

Rozdiely v slovenskom a rakúskom účtovníctve

Tento rok ste sa v článkoch dozvedeli, aké oprávnenia sú potrebné na to, aby ste mohli podnikať v Rakúsku, aká je daňová záťaž či ako postupovať pri založení právneho subjektu v Rakúsku.

Budova Slovenskej obchodnej a priemyselnej komory

Väčšina z vás podniká na Slovensku a pozná tunajšie podmienky podnikania. Je úplne normálne, že slovenský podnikateľ je navyknutý na určité pravidlá podnikania a očakáva, že postupy a spôsoby v Rakúsku fungujú podobne. Mnohokrát to tak aj určite je, no niektoré veci v Rakúsku jednoducho fungujú inak. V každom prípade je Rakúsko veľmi zaujímavým trhom pre slovenských podnikateľov, hlavne pre minimálne kultúrne rozdiely či silnú rakúsku ekonomiku.

Exkurz – Rakúsko v číslach

Podľa aktuálnych údajov z Rakúskeho štatistického úradu (Statistik Austria) žije v Rakúsku približne 8,5 milióna osôb, pričom 28-tisíc z nich má slovenské občianstvo. V hlavnom meste, vo Viedni, má trvalý pobyt nahlásených 1,7 milióna osôb.

S nezamestnanosťou vo výške 4,9 % sa Rakúsko v roku 2013 nachádzalo na prvom mieste v Európskej únii s najnižšou úrovňou nezamestnanosti. Aktuálne je to iba Nemecko, ktoré má nezamestnanosť nižšiu, ako je v Rakúsku.

Priemerný HDP na osobu bol v roku 2013 na úrovni 33 200 eur, priemerná hrubá mzda bola v roku 2012 na úrovni 25 773 eur.

Čo sa týka kúpnej sily, v Európskej únii prevyšuje Rakúsko iba Luxembursko, v Európe je to ešte Švajčiarsko a Nórsko. Vzdelanie občanov je relatívne dobré, korupcia je nízka.

Vo všeobecnosti môžeme Rakúsko určite považovať za zaujímavý trh pre slovenských podnikateľov.

Rozdiely – s čím treba počítať

Živnostenské oprávnenia sú v Rakúsku oveľa ťažšie dostupné ako na Slovensku. Keď chcete podnikať v Rakúsku iba dočasne, stačí nahlásiť vašu činnosť v Rakúsku na ministerstve hospodárstva prostredníctvom „Dienstleistungsanzeige“. Postup sme vysvetlili v druhom vydaní tohto roku.

Ak má podnikateľ záujem o dlhodobé podnikanie, o viazanú živnosť v Rakúsku a o založenie GmbH (s. r. o.), musí mať konateľ buď rakúsky živnostenský list, alebo musí zamestnať živnostenského zástupcu na minimálne 20-hodinový týždenný úväzok. Naplnenie týchto podmienok kontroluje sociálna poisťovňa, ktorá navyše dozerá aj na to, či je zástupca fyzicky dostupný.

V prípade, že má podnikateľ slovenský živnostenský list, môže požiadať o nostrifikáciu v Rakúsku, čo znamená, že mu bude vystavený aj rakúsky živnostenský list. Ak chcete podnikať v oblasti stavebníctva, musíte vo veľa prípadoch vykonať skúšku v odbore, ktorú treba vykonať v nemčine.

Daňová záťaž a právne formy podnikania

V minulých vydaniach ste sa taktiež dozvedeli, že daňová záťaž je v Rakúsku väčšinou vyššia ako na Slovensku. Maximálna sadzba dane z príjmov fyzických osôb je 50 %, pričom od budúceho roku bude na úrovni 55 %. V porovnaní s maximálnou sadzbou na Slovensku vo výške 25 % je to podstatný rozdiel.

Pri ročnom obrate 220 000 eur si môžete v Rakúsku uplatniť paušálne náklady vo výške 6 alebo 12 %, čo je v porovnaní so Slovenskom veľmi nízke percento.

V prípade zamestnancov sme sa však dozvedeli, že do výšky hrubej mzdy 35 000 eur ročne sú dane a odvody v Rakúsku fakticky nižšie ako na Slovensku. V kombinácii s faktom, že veľa slovenských zamestnancov chce platiť do rakúskeho sociálneho systému, ani v tomto prípade nemusí podnikateľ považovať za nevýhodné zamestnať zamestnancov v Rakúsku.

Väčšinou však bude slovenský podnikateľ preferovať založenie rakúskej GmbH. Počas prvých desiatich rokov stačí zaplatiť na účet rakúskej banky základné imanie vo výške 5 000 eur. Desať rokov je potrebné zaplatiť ďalších 12 500 eur.

Sadzba dane z príjmov právnických osôb v Rakúsku je 25 %. Na Slovensku máme sadzbu vo výške 22 %, čo je v podstate takmer zanedbateľný rozdiel, a to aj preto, že základ dane je v Rakúsku väčšinou nižší ako na Slovensku.

Základný princíp daňových zákonov spočíva v tom, že to, čo predstavuje ekonomický náklad, to je aj daňový náklad. Týka sa to napr. nákladov na reprezentáciu, ktoré sú vo výške 50 % aj daňovým nákladom, alebo tvorby rezerv, ktoré sú fakticky vždy aj daňovo uznané.

Keď slovenská fyzická osoba založí GmbH v Rakúsku a vyplatí si z nej dividendu, táto dividenda ešte navyše podlieha v Rakúsku zrážkovej dani (Kapitalertragsteuer). Rakúski rezidenti musia odviezť 25 % Kapitalertragsteuer, avšak zmluva o zamedzení dvojitého zdanenia ČSSR/Rakúsko obmedzí nárok Rakúska na Kapitalertragsteuer iba na 10 % (namiesto 25 %).

Preto môže byť výhodné, keď si vaša s. r. o. založí v Rakúsku dcérsku spoločnosť, pretože na Slovensku neplatíte zrážkovú daň za dividendy. Dividenda, ktorú vyplatí GmbH svojmu spoločníkovi (slovenskej s. r. o.), je na Slovensku oslobodená od dane z príjmov právnických osôb (DPPO) a v Rakúsku od Kapitalertragsteuer.

Akciová spoločnosť má výhodu v tom, že spoločníci nie sú verejne vedení v obchodnom registri, no aj napriek tomu musíte mať v Rakúsku aspoň jedného člena predstavenstva a trojčlennú dozornú radu.

MMag. Ulrich Paugger *je rakúsky daňový poradca a partner v spoločnosti Auditorea GmbH vo Viedni, pôsobí aj v Bratislave. Špecializuje sa na medzinárodné daňové právo, primárne na otázky súvisiace s podnikaním slovenských firiem v Rakúsku a rakúskych firiem na Slovensku. Hovorí plynule po česky.*

Najväčší rozdiel je však v tom, že minimálny kapitál rakúskej a. s. (AG) je 70 000 eur, čo je v porovnaní so slovenským kapitálom vo výške 25 000 eur podstatne vyššia suma. Ročná závierka rakúskej AG musí byť bezpodmienečne auditovaná, s čím sa spájajú aj vyššie náklady.

Ako konateľ GmbH musíte dať vždy pozor na fakt, že účtovná závierka sa musí zverejniť do deviatich mesiacov od konca účtovného obdobia. Od výšky ročného obratu 70 000 eur je povinné zverejnenie elektronickou formou. Pokiaľ neuvediete dôvod, prečo ste závierku nezverejnili, každý konateľ, ako aj spoločnosť dostane automaticky pokutu vo výške 700 eur.

V súčasnosti, keď založíte GmbH v Rakúsku, daňový úrad a obchodný súd zisťuje, či nejde o schránkovú spoločnosť. Musíte počítať s tým, že daňový úrad vykoná daňovú kontrolu ešte skôr, ako je GmbH registrovaná. Pokiaľ nemáte k dispozícii priestory, nielen u advokáta alebo v účtovnej firme, alebo keď GmbH nemá štatutára, ktorý je daňovým rezidentom v Rakúsku, daňový úrad vás nezaregistruje. Navyše oznámi na obchodnom súde, že spoločnosť fakticky nie je činná a následne sa vymaže z registra.

V tejto súvislosti je potrebné upozorniť na ďalší rozdiel. Finančná správa v Rakúsku funguje vo všeobecnosti veľmi dobre. To platí pre súdy, úrady a obzvlášť pre daňovú správu. Už niekoľko rokov sa všetky priznania, žiadosti a výzvy podávajú výlučne elektronickou formou.

Daňové úrady taktiež pravidelne vykonávajú daňové kontroly, a to nielen z dôvodu kontroly DPH, čo sa často deje aj na Slovensku – účelom je predovšetkým kontrola dane z príjmov.

Pri kontrolách GmbH je veľký rozdiel medzi Slovenskom a Rakúskom, pretože Rakúsko má zavedenú zrážkovú daň za dividendy vo výške 25 %. Týchto 25 % sa platí aj z tzv. skrytých dividend.
Zdá sa, že na Slovensku je bežné nechať si zaúčtovať súkromné náklady v účtovníctve vlastného podniku. Hovoríme napríklad o súkromnom motorovom vozidle, ktoré má v účtovníctve vaša GmbH. Rakúsky daňový úrad vám potom nielenže neuzná náklady a zvýši DPPO, navyše vám ešte vymeria zrážkovú daň za túto skrytú dividendu.
Pokiaľ ide o uplatnenie nákladov, v Rakúsku je všetko striktne dané. Rakúske úrady vo všeobecnosti mnohokrát uznávajú aj nemeckú judikatúru. Dôvodom je práve podobný právny systém. Keď Rakúsko v roku 1938 prevzalo nemecký obchodný zákon, zaviedli sa štyri smernice (Einführungsverordnung) pre prechod na nemecké právo. Tretia smernica bola platná až do roku 2006, keď Rakúsko zaviedlo novelu obchodného zákona.
V Nemecku tiež existujú tzv. „odpisové tabuľky," ktoré nariaďujú, za aký čas si môžete majetok daňovo odpísať. Táto tabuľka sa dá použiť aj v Rakúsku.
V súvislosti so schránkovými spoločnosťami je tiež dôležité vedieť, že konateľ ručí osobne do výšky 100 000 eur, ak štát príde o odvody z dôvodu nesprávneho/nezákonného konania konateľa – napríklad keď konateľ včas nenahlásil platobnú neschopnosť svojej spoločnosti.
Teoreticky je to aj váš daňový poradca, kto ručí za odvody, ktoré daňový úrad nedostal na základe nezákonného konania klienta. Daňový poradca o tom vedel alebo mohol vedieť.

Pri ročnom obrate 220 000 eur si môžete v Rakúsku uplatniť paušálne náklady vo výške 6 alebo 12 %.

DPH

Rovnako aj v oblasti dane z pridanej hodnoty sa nájde viacero rozdielov medzi slovenským a rakúskym systémom. Znížená sadzba dane vo výške 10 % platí v Rakúsku pri liekoch, potravinách, časopisoch, knihách, preprave osôb a ubytovaní osôb. Inak platí základná sadzba ako na Slovensku, teda vo výške 20 %.
Daňové priznanie musí podnikateľ v Rakúsku podať a daň zaplatiť do 1,5 mesiaca po skončení účtovného DPH obdobia. Na Slovensku platí 25-dňová lehota po skončení účtovného obdobia.
V prípade nadmerného odpočtu vám daňový úrad sumu vyplatí buď ihneď, alebo prípadne vykoná daňovú kontrolu. Súhrnný výkaz máte povinnosť podať v Rakúsku do konca nasledujúceho mesiaca.
Ako ste sa dočítali, rakúska daňová správa nepodporuje investície do osobných áut. Čo sa týka dane z príjmu, maximálna obstarávacia cena je 40 000 eur, pričom daňová jednotka má povinnosť auto daňovo odpisovať počas ôsmich rokov.
Do obstarávacej ceny vstupuje nielen NoVA daň (Normverbrauchsabgabe, bývalá „Luxus daň"), ktorú pozná každý slovenský občan, čo býva v Rakúsku, ale aj DPH, pretože DPH sa pri obstarávaní motorového vozidla nedá uplatniť. DPH na vstupe tiež nie je možné uplatniť pri nákladoch spojených s motorovým vozidlom.
Čo sa týka prepravy osôb, časť prepravy, ktorá sa uskutočňuje na území Rakúska, vždy podlieha rakúskej DPH. Podľa slovenských predpisov medzinárodná preprava osôb je celkovo oslobodená od DPH. Rakúsko však vymeriava alikvotnú daň za časť prepravy na území Rakúska.
Na druhej strane možno uplatniť DPH na vstupe na náklady na reprezentáciu v plnej výške.

Účtovníctvo

V Rakúsku, samozrejme, znamená „Má dať" a „Dal" to isté ako na Slovensku. Veľký rozdiel je však v tom, že neexistuje povinná účtová osnova (syntetika). Teoreticky postačuje, ak máte vo svojom účtovníctve rozumný systém. Samozrejme, používa sa riadna účtová osnova, ale dobrovoľne. To vedie k tomu, že celé účtovníctvo v Rakúsku nie je taká komplexná záležitosť ako na Slovensku, kde aj malá spoločnosť môže mať veľkú hlavnú knihu.
GmbH a AG musia v každom prípade viesť podvojné účtovníctvo, fyzické osoby len v prípade, že prekročia ročný obrat 700 000 eur.
O povinnosti zverejniť účtovnú závierku do deviatich mesiacov od konca daného účtovného obdobia ste sa už dočítali, dôležité však je, že konateľ sa musí vyjadriť k negatívnemu kapitálu v poznámkach k závierke. Vyjadrenie konateľa je v tejto súvislosti významné a potrebné predovšetkým z dôvodu jeho osobného ručenia.

Minimálna mzda

V Rakúsku neexistuje minimálna mzda, ale kolektívna mzda. Odvíja sa od toho, o aký odbor ide (maloobchod, strojárenstvo, stavebníctvo). Každý rok organizácia zamestnávateľov a zamestnancov vyjednáva kolektívne mzdy, ktoré potom platia pre uvedený odbor. Tieto kolektívne zmluvy dokonca nariaďujú 13. a 14. mzdu, ktorú má skoro každý rakúsky zamestnanec. Kolektívne mzdy sú dôležité aj preto, že odvody sa platia z toho, na čo má zamestnanec nárok, a nielen z toho, čo je oficiálne vyplatené. Slovenská realita platiť len nízku minimálnu mzdu a „zvyšok bokom" nie je v Rakúsku bežná, keďže kolektívne mzdy sú pomerne vysoké a závisia aj od pozície a praxe konkrétneho zamestnanca. Aj keď by zamestnanec teoreticky pracoval za minimálnu odmenu, odvody musí zamestnávateľ platiť z kolektívnej mzdy, pokiaľ sa zamestnancovi nevyplatí vyššia suma.

Obchodná komora

Podstatný rozdiel medzi Rakúskom a Slovenskom je ten, že v Rakúsku je povinné členstvo v obchodnej komore (Wirtschaftskammer – WKO). Výška členského závisí od odboru, v ktorom podnikáte, ale pohybuje sa približne na úrovni 250 eur (za každú živnosť/odbor).
Každý, kto sa stane členom, má možnosť využiť všetky orgány tejto veľmi silnej organizácie. WKO má zastúpenie takmer v každej krajine na svete. Ak máte napríklad záujem exportovať potraviny do Číny a neviete, aké sú čínske právne predpisy, pobočka WKO v Číne vám pošle minimálne krátke stanovisko, ako treba postupovať. Čo je dôležité podotknúť, tieto služby WKO sú bez poplatku.

Krok do Rakúska

Z podnikania v Rakúsku nie je potrebné mať strach. Samozrejme, existuje množstvo vecí, ktoré tam fungujú odlišne v porovnaní so Slovenskom. Dôležité však je, že právny systém je stabilný, existuje právna istota, aj keď právna a obchodná kultúra sú iné ako na Slovensku. Štátna správa funguje efektívne, v Rakúsku sú štátne organizácie ako napríklad ABA (Austrian Business Agency) a tiež spomínaná WKO, na ktoré sa môžete obrátiť, ak potrebujete podporu a pomoc pri vstupe na rakúsky trh. ■